

بررسی ابعاد حقوقی حملات سایبری علیه کشورمان و امکان شکایت به نهادهای بین‌المللی

حق ایران برای حمله متقابل سایبری

ویژه‌ها

رئیس جدید سازمان غذا و دارو برای مبارزه با رانت و فساد راه سختی در پیش دارد

سازمان جنگ علیه مافیای دارو

پس از ۲۹ ماه ثبات و سکون در سازمان غذا و دارو، ریاست این سازمان با حکم وزیر بهداشت دست به دست شد و محمدرضا شانه‌ساز جایش را به بهرام دارایی داد. دارایی، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی در رشته توکسیکولوژی فارماکولوژی است که به زبان ساده‌تر همان سم‌شناسی و داروشناسی است. بنابراین انتخاب او بی‌ربط با سازمان غذا و دارو نیست، گرچه پیوندی تمام‌عیار با آن نیز ندارد. سازمان غذا و دارو همیشه یکی از گلوگاه‌های حساس وزارت بهداشت و محل تلاقی منافع افراد و گروه‌های مختلف بوده...

استقلال و پرسپولیس چطور مجوز گرفتند؟

از گور برگشته

بیشتر بخوانید

رئییی در جلسه هیات دولت:

رهنمودهای مراجع چراغ راه است

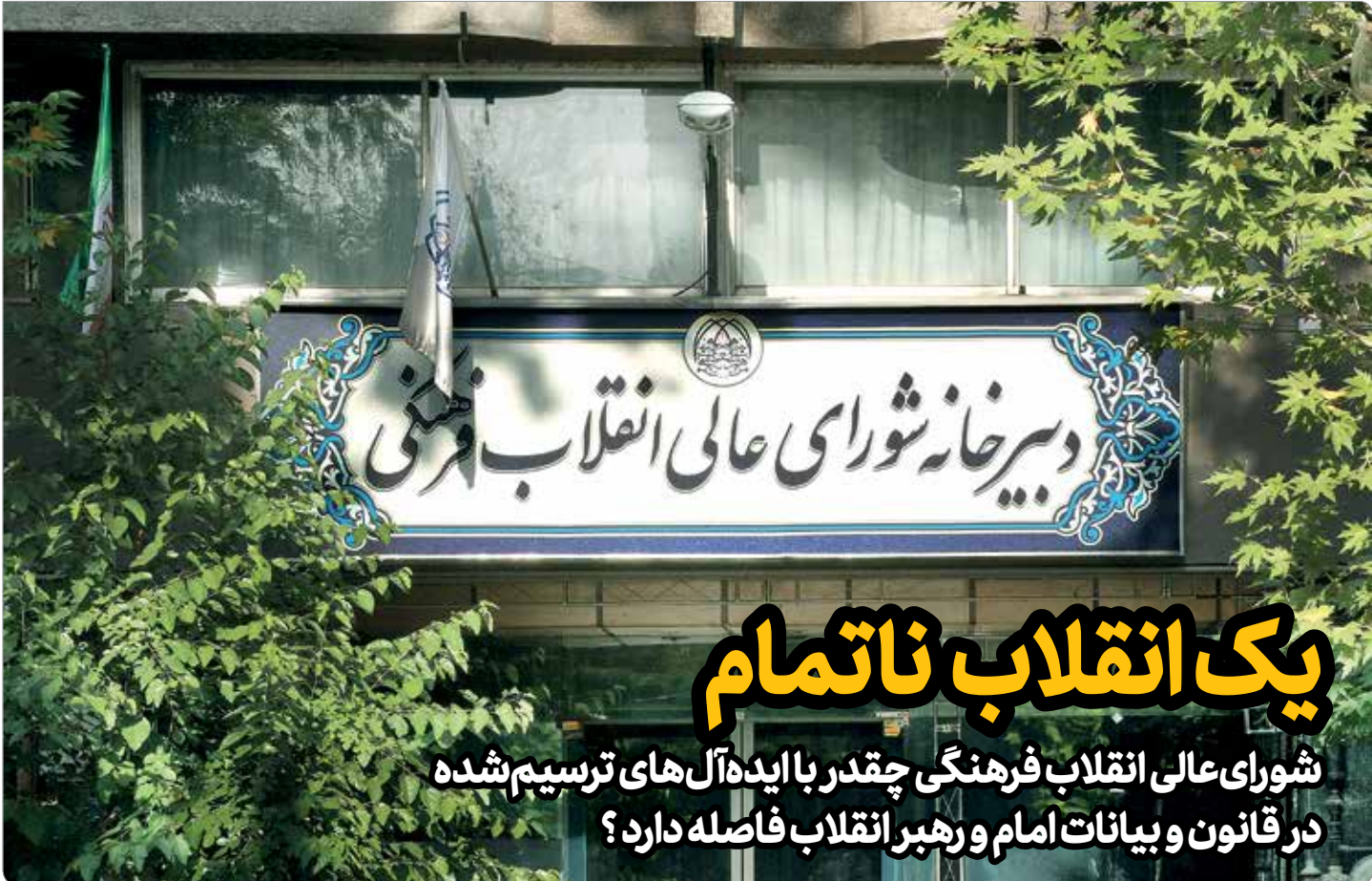
اجلاس گروه ۲۰ در ایتالیا زیر سایه عدم اجرای تصمیمات قبلی در حال برگزاری است

گروه صفر

بررسی باورهای رایج درباره عملکرد مغز که همیشه شنیده‌ایم اما واقعیت ندارند

۸ افسانه عامه‌پسند درباره مغز

گفت‌وگو با نعیمه نظام دوست و الهه رضایی درباره پس‌انداز قلم من کو؟!

رسانه هویت‌ساز

تعامل، رمز موفقیت

کمم می‌کند تا اثربخشی تولیدات رسانه‌ای قابل اندازه‌گیری باشد. امروزه داده‌های اثربخشی تولیدات کمک فراوانی به برنامه‌ریزی‌های هر سازمانی برای آینده خود دارد و رسانه بدون شک از این قاعده مستثنی نیست. اما سومین و شاید مهم‌ترین دلیل نیاز به رویه‌های تعاملی و حضور مخاطب در رسانه فراهم‌سازی فرصت داده‌کاوی است، حضور مخاطب در رسانه در جریان تحقق شعار عدالت‌گستری باعث می‌شود رسانه فرصت ارزیابی و مقایسه نگاه‌آحاد جامعه را نسبت به یک رخداد واحد داشته باشد و کنار هم قرار دادن قطعات این جورچین به نگاهی عمیق‌تر درباره رخداد‌های اجتماعی دست پیدا کند.

گرچه تعامل و ارتباط دوسویه با مخاطب از ارزش فراوانی برخوردار است اما باید قبول کرد که ساختار شبکه‌های رادیویی و خصوصاً تلویزیونی این فرصت را محدود کرده و امکان تعامل فراگیر را از آنان گرفته است، این درحالی است که با تغییراتی ناچیز در ساختار و البته تغییر نگاه یکسویه‌نگر حاکم بر تولید امکان بهره‌گیری از گنج بی‌پایان ایده‌های مردمی فراهم خواهد شد. فراموش نکنیم بازکردن در تعامل فرصت ابراز وجود به توده‌ای را می‌دهد که هرگز صدایشان در تریبون‌های رسمی شنیده نمی‌شد.

رادیو صبا به عنوان رسانه‌ای که ماموریت تزیق نشاط و امید به جامعه را دارد به اهمیت موضوع تعامل پی برده است و در مسیر تحقق شعار محوری هویت محوری و عدالت‌گستری ایجاد بسترهای تعاملی را در دستور کار دارد، در اولین گام راه‌اندازی تارنمای جدید شبکه و سامانه تعاملی همد در بستر این تارنما، این فرصت را به مخاطب طناز و بذله‌گوی ایرانی می‌دهد تا تولیدات خود را در قالب‌های پادکست، متن و موسیقی طنز با سایر مخاطبان به اشتراک بگذارند و شنونده آثار خود از رادیویی باشند که اساساً ساختاری طناز دارد. علاوه بر راه‌اندازی این سامانه تعاملی، سه برنامه در رادیو صبا ماموریت‌های تعاملی خود را از سطح بخش تلفن و پیامک ارتقا داده و با بخش آثار دریافتی از شنندگان زمینه‌های افزایش سرمایه اجتماعی خود را فراهم ساخته‌اند.

به نظر می‌رسد حرکت به سمت ارتباط دوسویه در تولید کمک می‌کند تحقق شعار هویت محوری و عدالت‌گستری با سرعت بیشتری در دوره تحولی سازمان صداوسیما اتفاق بیفتد. □

حمیدرضا افشاری

مدیر رادیو صبا

در عصری که مدل‌های ارتباطی رسانه همگی از تاکید بر ارتباط دوسویه میان فرستنده پیام و دریافت‌کننده دارند، کلیدواژه تعامل نقشی حیاتی بازی می‌کند. درحقیقت این رسانه است که با ایجاد و گشودن درگاه‌های ارتباط دوسویه، تعامل با مخاطب خود را (که به حق صاحب اصلی رسانه است) ایجاد می‌کند و با بهره‌گیری از این رابطه، تعامل خود را ارتقا می‌دهد. شاید این پرسش پیش آید که رابطه تعاملی با مخاطب چه کمکی به رسانه خواهد کرد؟ این پرسش را باید از سه منظر پاسخ داد. اولین دلیل برای رشد رسانه ناشی از تعامل جلب اعتماد مخاطب است، مخاطبی که خود را در شکل‌گیری و تولید رسانه مورد رجوعش دخیل می‌بیند، بدون شک با اعتماد بیشتری با رسانه همراه خواهد شد. دومین دلیل را باید در تکمیل فرآیند اثربخشی دنبال کرد. درحال حاضر ابزارهای نظرسنجی فراوان در اختیار رسانه است که می‌تواند معیار سنجش موفقیت‌های آماری باشد، اما هیچ کدام از این ابزار، سنجه دقیقی از اثربخشی تولیدات را ارائه نمی‌کنند در حالی که ابزارهای تعاملی و گشایش درگاه‌های ارتباط دوسویه

نعمت احمدی

استاد حقوق بین‌المللی

یادداشت

حفظ آرایش جنگی در عرصه سایبر

چند روزی است از ماجرای حمله سایبری به سامانه سوخت می‌گذرد و از سویی دیگر برابر با اخبار رسیده، حملات رایانه‌ای به سامانه‌های امنیتی، سیاسی، نظامی و این اواخر سامانه‌های خدمات عمومی بیشتر شده و به دلیل این تجاوزات، عرصه سایبر صدمات زیادی دیده است. در این حوزه طبعاً این سوال پیش می‌آید که آیا ایران می‌تواند به واسطه این حملات سایبری با در دست داشتن مستنداتی از عاملیت یک کشور خارجی در مجامع بین‌المللی از حقوق خود دفاع کند؟

واقعیت آن است در حال حاضر از منظر حقوق بین‌المللی هنوز نهاد مشخصی برای پرداختن به این موضوعات و طرح دعوی وجود ندارد. حسب برخی خبرها هم آمریکا خلاف قواعد بین‌الملل با وقاحت تهدید کرده است اگر مورد تهدید سایبری قرار گیرد حق حمله نظامی را برای خود محفوظ می‌داند. گذشته از آن، اسرائیل هم سال گذشته با طرح این ادعا که ساختمانی در نزد علیه منافع اسرائیل حملات سایبری انجام می‌دهد با همین بهانه اقدام به انهدام آن ساختمان کرد. واقعیت آن است که موضوع اقدام متقابل از منظر داخلی قابل بررسی است و برخی کشورها هم براساس قوانین داخلی خود در این زمینه اقدام می‌کنند و حتی بعضی دولت‌ها در این زمینه معتقدند قوانین ما فرامرز است.

نکته دیگر این‌که در نهادهایی مثل دادگاه کیفری و دیوان بین‌المللی کیفری هم اگر طرح شکایتی صورت می‌گیرد و به خاطر شکایت دولت‌ها، دادگاهی تشکیل می‌شود موضوع آن مربوط به موارد فیزیکی مثل جنایات جنگی است. از سویی دیگر، در حوزه جهانی اگر اقدامی علیه کشورها صورت می‌گیرد مربوط به شورای امنیت سازمان ملل متحد است که ذیل فصل هفتم منشور سازمان ملل علیه کشورها اقدام می‌کند. در چنین شرایطی، کار ایران برای احقاق حقوق خود در عرصه بین‌المللی به واسطه تجاوزات سایبری سخت و دشوار است و به نظر نمی‌رسد در این زمینه بتوان کار چندانی انجام داد. واقعیت آن است که می‌دانیم در بسیاری از این شیطنت‌هایی که در حوزه فیزیکی یا سایبری صورت می‌گیرد اسرائیل نقش دارد اما نکته اینجاست که ایران حتی اگر مستندات لازم در این زمینه را داشته باشد چگونه می‌تواند ضمن ارائه اتهامات، آن را احراز و اثبات کند و از سویی دیگر این شکایات را در کدام مجمع حقوقی بین‌المللی ارائه کند. چون حسب ظاهر یک مجمع بین‌المللی مشخصی برای ارائه شکایت در این خصوص وجود ندارد؛ بنابراین به نظر می‌رسد در چنین شرایطی شایسته‌تر آن است که بیشتر همت مسوولان مصرف تقویت زیرساخت‌های فنی، رایانه‌ای و سایبری شود، چون با توجه به اخبار و مستنداتی که در این زمینه وجود دارد هر کدام از این حملات، آسیب‌های فراوانی وارد کرده است. ما بارها شاهد بروز این حملات در بخش‌های هسته‌ای، نیروگاهی، هسته‌ای و نظامی بودیم و مدتی است سامانه‌های خدمات عمومی که با زندگی مردم سروکار دارد هم مورد تجاوزات سایبری قرار گرفته است. بنابراین در دنیای امروز که زمان جنگ تکنولوژی است در عرصه سایبر، آرایش جنگی خود را حفظ کنیم و به لحاظ تقویت سیستم‌های رایانه‌ای در حوزه سخت‌افزاری و نرم‌افزاری اقدامات موثری انجام دهیم. □

خبر

در جلسه هیات دولت

رئییی: رهنمودهای مراجع همواره چراغ راه است

رئیس جمهور در جلسه دیروز یکشنبه هیات دولت بر لزوم رفع نگرانی‌های مردم و سرمایه‌گذاران خرد در بورس تاکید کرد.

به گزارش ایسنا، سید ابراهیم رئیسی در جلسه هیات دولت با اشاره به وضع شاخص بازار بورس در روزهای اخیر گفت: ادامه نوسانات بورس در زندگی مردم تاثیر می‌گذارد، لذا باید تدبیری اندیشید تا آرامش بر این بازار حاکم شود و مردم و سرمایه‌گذاران خرد دچار نگرانی نشوند.

رئیس جمهور از سخنگوی اقتصادی دولت خواست در این زمینه با مردم و سهامداران سخن بگوید تا منطق بازار بورس و چشم‌انداز آینده بهتر تبیین شود.

حجت‌الاسلام رئیسی در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به مشکل کم‌آبی در مناطق مختلف کشور گفت: تامین آب از منابع مختلف و صرفه‌جویی همه‌جانبه در بخش‌های صنعتی و کشاورزی برای مقابله با بحران کم‌آبی ضرورت دارد و حتما باید دنبال شود.

رئیس جمهور افزود: دولت به لحاظ تامین بودجه لازم برای استخراج آب از منابع ژرف از این موضوع حمایت می‌کند چراکه تامین آب برای مردم جزو اولویت‌های تخصصی بوده است.

رئییی ضمن تاکید به تمامی وزرا برای برگزاری نشست با نخبگان در هر یک از حوزه‌های تخصصی گفت: بهره‌گیری از دیدگاه‌های نخبگان به ویژه علما و مراجع عظام تقلید ضروری است چراکه ایشان خبرخوا مردم، مسوولان و کشور هستند و رهنمودهای مراجع عظام تقلید همواره چراغ راه مردم و مسوولان است.

انالله و انا الیه راجعون

خانواده محترم محمدپور قمری، غم اندوهگین از دست دادن **ساز عزیزتان حاجیه خانم زهرا خجسته** را تسلیت عرض نموده و از خداوند متعال طلب مغفرت برای آن سفر کرده و صبر و شکیبایی برای شما خواستاریم. در غمتان شریک هستیم.

از طرف خانواده مهدی نژاد

ویژه‌نامه استانی

آذربایجان شرقی و کرمان

نیازمندی استانی البرز

ضمیمه رایگان امروز

جناب آقای ایمان شمسایی

مدیرکل محترم مطبوعات و خبرگزاری‌های داخلی

انتصاب حضرت‌تعالی‌رابع عنوان مدیرکل مطبوعات و خبرگزاری‌های داخلی از سوی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی تبریک می‌گوییم.

مؤسسه فرهنگی - مطبوعاتی جام‌چم